

Pradžia>Šeimos teisė ir paveldėjimas>Teisėtas persikėlimas gyventi į užsienį su vaikais

Dėmesio! Šiame puslapyje originalo kalba (LT) neseniai atlikta pakeitimų.

anglų

Puslapį jūsų pasirinkta kalba šiuo metu rengia mūsų vertėjai.

Jis jau išverstas į šias kalbas.

Swipe to change

Teisėtas persikėlimas gyventi į užsienį su vaikais

Lenkija

1 Kokiomis aplinkybėmis vienas iš tėvų be kito iš tėvų sutikimo gali teisėtai išsivežti vaiką į užsienį?

Tėvų valdžia iš esmės įgyvendina abu tėvai kartu. Tokia išvada darytina remiantis Lenkijos šeimos ir globos kodekso (*kodeks rodzinny i opiekuńczy*) 97 straipsnio 2 dalimi, pagal kurią tėvai bendrai priima sprendimus esminiais su vaiku susijusiais klausimais, o jeigu jiems nepavyksta susitarti, sprendimą priima globos bylų teismas (*sąd opiekuńczy*). Kiekvienas iš tėvų savarankiškai, neprivalėdamas tartis su kitu iš tėvų ir gauti jo sutikimo, sprendžia tik mažiau svarbius su vaiku susijusius klausimus. Lenkijos teismų praktikoje vaiko išvežimas į užsienį visam laikui arba laikinai, net atostogų, laikomas esminiu klausimu.

Atsižvelgiant į Šeimos ir globos kodekso 97 straipsnio 2 dalį, vienas iš tėvų gali išsivežti vaiką į užsienį be kito iš tėvų sutikimo tik jeigu:

- kitam iš tėvų Lenkijos teismo sprendimu yra atimta tėvų valdžia vaikui (Šeimos ir globos kodekso 111 straipsnis);
- kito iš tėvų valdžia vaikui sustabdyta Lenkijos teismo sprendimu (Šeimos ir globos kodekso 110 straipsnis);
- kitas iš tėvų įgyvendina ribotą tėvų valdžią vaikui, nes jis ar ji kelia grėsmę vaiko gerovei (Šeimos ir globos kodekso 109 straipsnis). Teismas, taikydamas priemonę, kuria būtų geriausiai apsaugota vaiko gerovė, priima sprendimą dėl to, kaip apriboti tėvų valdžią. Visų pirma vienas iš tėvų, kurio valdžia apribota, gali netekti teisės priimti sprendimus esminiais su vaiku susijusiais klausimais arba kai kuriais iš šių klausimų. Jei tokiu teismo sprendimu kitam iš tėvų atimta teisė priimti sprendimus dėl vaiko įprastinės gyvenamosios vietos, tada tas kitas iš tėvų negalės prieštarauti, kad vaiko įprastinė gyvenamoji vieta Lenkijoje būtų pakeista įprastine gyvenamąja vieta užsienyje;
- tėvų teisės ir pareigos vaikui pakeistos teismo sprendimu, priimtu byloje dėl santuokos nutraukimo (Šeimos ir globos kodekso 58 straipsnio 1 ir 1a dalys), santuokos panaikinimo (Šeimos ir globos kodekso 51 straipsnio 1 ir 1a dalys, aiškinamos kartu su šio kodekso 21 straipsniu) ir gyvenimo skyrium (Šeimos ir globos kodekso 58 straipsnio 1 ir 1a dalys, aiškinamos kartu su šio kodekso 613 straipsnio 1 dalimi). Tai taip pat taikoma sprendimams, priimtiems pagal Šeimos ir globos kodekso 93 straipsnio 2 dalį (bylose dėl tėvystės nustatymo), 106 straipsnį (bylose dėl teismo sprendimo dėl tėvų valdžios ir šios valdžios įgyvendinimo pakeitimo, priimto bylose dėl santuokos nutraukimo, gyvenimo skyrium ar santuokos panaikinimo) ir 107 straipsnio 1 ir 2 dalis (bylose dėl tėvų valdžios įgyvendinimo pavidimo vienam iš tėvų tais atvejais, kai jie negyvena kartu). Visų pirma tokiais atvejais teismas tėvų valdžios įgyvendinimą gali patikėti vienam iš tėvų, apribodamas kito iš tėvų teises į konkrečias pareigas ir teises vaiko atžvilgiu. Jei santuokos nutraukimo bylą nagrinėjantis teismas patiki įgyvendinti tėvų valdžią vienam iš tėvų ir apriboja kito iš tėvų valdžią, tada, nors tokiu teismo sprendimu iš kito iš tėvų valdžia vaikui neatimama, tas kitas iš tėvų gali įgyvendinti savo teises ir pareigas tik tiek, kiek teismas leidžia jam tai daryti. Jei teismas nesuteikia teisės kitam iš tėvų priimti sprendimo dėl vaiko gyvenamosios vietos, tada iš esmės vienas iš tėvų, kuriam patikėta įgyvendinti tėvų valdžią, pats sprendžia dėl vaiko gyvenamosios vietos (tačiau žr. 2 punktą);
- kitam iš tėvų užsienio teismo sprendimu, kuris Lenkijoje pripažįstamas galiojančiu, atimta teisė bendrai priimti sprendimą dėl vaiko gyvenamosios vietos pasikeitimo.

2 Kokiais atvejais, norint išsivežti vaiką į užsienį, reikia turėti kito iš tėvų sutikimą?

Kito iš tėvų sutikimas būtinas visais pirmesniais punkte neišvardytais atvejais, visų pirma, kai vienas iš tėvų pats įgyvendina tėvų valdžią, arba jo, kaip tėvo ar motinos valdžia apribota, tačiau iš jo ar jos neatimta teisė priimti sprendimą dėl vaiko gyvenamosios vietos. Šiuo klausimu Lenkijos teismų praktikoje nueita dar toliau. Kaip Aukščiausiasis Teismas (*Sąd Najwyższy*) išaiškino savo 1971 m. lapkričio 10 d. sprendime byloje III CZP 69/71, vienas iš tėvų, turintis teisę apgyvendinti vaiką savo gyvenamojoje vietoje, turėtų turėti teisę bendrai priimti sprendimą dėl vaiko įprastinės gyvenamosios vietos pasikeitimo, jei dėl šių pokyčių jam taptų faktiškai neįmanoma bendrauti su vaiku. Taigi, atsižvelgiant į šį teismo sprendimą, net jei teismas nesuteikė kitam iš tėvų, pavyzdžiui, byloje dėl santuokos nutraukimo, teisės bendrai priimti sprendimą dėl vaiko įprastinės gyvenamosios vietos, tas kitas iš tėvų gali reikalauti grąžinti vaiką, jei jis negalėtų įgyvendinti savo teisės bendrauti su vaiku.

3 Kaip būtų galima teisėtai išsivežti vaiką į užsienį, jei kitas iš tėvų su tuo nesutinka, nors tai yra reikalinga?

Tokiais atvejais reikia kreiptis į Lenkijos globos bylų teismą ir prašyti pakaitinio sutikimo dėl vaiko išvykimo į užsienį.

Prašymus dėl tokio sutikimo gali pateikti tėvai, kurių tėvų valdžia nėra atimta ar sustabdyta. Prašymus gali pateikti patys pareiškėjai: tokiais atvejais Lenkijos teisėje nereikalaujama, kad teisme šalis būtų atstovaujamos advokato. Teismas, turintis dalykinį teisingumą nagrinėti šiuos prašymus, yra apylinkės teismas (*sąd rejonowy*) (šeimos ir nepilnamečių bylų skyrius), nagrinėjantis bylas pirma instancija, o teritorinį teisingumą turi vaiko gyvenamosios arba buvimo vietos teismas.

4 Ar laikino vaiko išsivežimo atveju (pvz., atostogoms, dėl sveikatos priežiūros ir pan.) taikomos tokios pačios taisyklės kaip ir nuolatinio vaiko išsivežimo atveju? Jei yra atitinkamos sutikimo formos, pateikite jas.

Kaip minėta, norint išsivežti vaiką į užsienį trumpam laikui, reikalingas kito iš tėvų sutikimas.

Lenkijoje sutikimo dėl vaiko išvežimo į užsienį (laikina ar visam laikui) formos nenaudojamos. Todėl sutikimą galima duoti bet kokia forma. Tačiau, atrodo, patartina gauti rašytinį sutikimą, kuris galėtų būti įrodymas bet kioje byloje dėl vaiko grąžinimo pagal 1980 m. Hagos konvenciją. Rengiant tokį sutikimą, patartina pasikonsultuoti su Lenkijoje praktikuojančiu advokatu, patarėju teisės klausimais ar notaru.

Paskutinis naujinimas: 13/07/2020

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teisminio tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teisminis tinklas, nei Europos Komisija neprisiima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.